

CONTACT

BLAD

66

maart 96

Contactblad

kwartaaluitgave van de Historische Vereniging Barendrecht

achttiende jaargang

verschijnt in maart, juni, september en december

Inhoud nummer 66

Redactie

W. van Helden
tel. 0180 611970

B. Schooljan
tel. 0180 619658

Redactieadres

Korianderhof 3
2991 HD Barendrecht

B. Wouda

Geschiedenis van de Noldijk (II) 1

P. Groenenboom

De grote brand van 1860
En de geschiedenis van de boerderij 'Voorzorg'
aan de Dorpsstraat 228 te Barendrecht 6

A.G.W. Wesdorp

Zorg omtrent hoeve 'Voorzorg'
aan de Dorpsstraat 228 12

Verenigingsnieuws

Verslagen en mededelingen 14

De kopij voor het maart-, juni-, september- en decemбернаummer dient uiterlijk op respectievelijk 15 februari, 15 mei, 15 augustus en 15 november op het redactieadres te worden ingeleverd

Overname van artikelen is alleen toegestaan met bronvermelding na overleg met de redactie.

Voorplaat: Boerderij 'Voorzorg' aan de Dorpsstraat 228 te Barendrecht; situatie in 1995.
Thans met sloop bedreigd.

(collectie van auteur)

GESCHIEDENIS VAN DE NOLDIJK (II)

B. Wouda

De Noldijk als secundaire waterkering van de Riederwaard

Na de eerste inundaties in de veertiende eeuw worden de herstelwerkzaamheden nog wel ter hand genomen. Dat dit niet geheel vanzelfsprekend is blijkt uit de akten die de landsheer uitvaardigt. Zo geeft graaf Willem IV van 'omme den noyd [...] van den dike in Carnisse' in 1321 de inwoners aldaar een privilege om hun goederen aan hun wettige kinderen na te mogen laten. In 1327 gebiedt de graaf zijn heemraad van de Riederwaard een zekere inlaag nabij Barendrecht te laten maken. In 1330 volgt er een vrijbrief 'omme den noit, die de neghende-alve¹⁶ hoeve in Barendrecht ende die XLV ghaerden in Kernisse, die dair naist ghelegen sien' aan lieden die schotbaar zijn, met als doel het dijkherstel te bevorderen. Door de ingezette economische recessie wordt niet steeds terstond met de herstelwerkzaamheden aangevangen. Ook de aanpalende Zwijndrechtse Waard wordt pas na enig talmen in 1333 herdijkt¹⁷, waarbij de Waal en de Devel worden afgedamd¹⁸. Na een doorbraak in 1334 wordt die Zwijndrechtse Waard in 1335 meteen herdijkt, zodat sindsdien de Zwijndrechtse Waard met de Riederwaard is verheeld¹⁹.

Hierdoor is de Waal van een getijdewater tot een boezem geworden, waarop zowel de Riederwaard als de Zwijndrechtse Waard uitwateren. Deze gezamenlijke boezem is de bron van een conflict over de afwatering van de twee genoemde waterschappen. Op 8 april 1333 doet Willem III als graaf van Holland hierover een uitspraak.

De Noldijk is door de afdamming een secundaire waterkering geworden. Vandaar dat men deze waterkering dan 'Drogendijk' noemt. Zoals toen gebruikelijk was²⁰ is deze aan de grafelijkheid vervallen. Deze heeft het onderhoud aan de aangelanden van de Riederwaard opgedragen. Voor het onderhoud aan de Noldijk wordt de buitendijkse grond langs de Waal, de zogenaamde Uterdijk, op 5 mei 1333 aan die aangelanden verkocht. Vanwege het gewijzigde karakter wordt deze waterkering voortaan de Drogendijk genoemd.

16. De 'negende-half' is dus $8\frac{1}{2}$ en niet 'negen én een half'.

17. Op grond van bodemkundig onderzoek in de Zwijndrechtse Waard meent L.P. Pons dat de inundatie niet uit 1318 of 1316 kan dateren. Hij plaatst het gebeuren circa 1300. L.P. Pons, 'De Zwijndrechtse Waard in 1332, een reconstructie op grond van bodemkundige gegevens' in *Zwijndrechtse Wetenswaardigheden* (Zwijndrecht 1994), 15.

18. F. Jorissen, *Het Hoogheemraadschap van de Zwijndrechtse Waard februari 1331 - februari 1955* (Hendrik-Ido-Ambacht 1955), 22.

19. Dijkgraven en hoogheemraden van Oost- en West-Barendrecht en Carnisse hebben in 1622 vastgesteld waar de Zwijndrechtse dijk in 1333-1421 op de Riederwaardsedijk aansloot. Algemeen Rijksarchief (ARA), archief Heerlijkheid Oost- en West-Barendrecht en Carnisse (HBC), inv. nr 224. Voor een transcriptie hiervan zij verwezen naar A.H. Outraat, 'Heerlijheidsarchief van Oost- en West-Barendrecht en Carnisse, akte 224' in *Contactblad*, jrg 10 nr 36 (september 1988), 10-12.

20. J.L. van der Gouw, 'Morgen-morgensgelijk, dijkplicht in Hendrik-Ido-Ambacht en Schildmanskinderen-ambacht anno 1470' in *Verlagen en Mededelingen*, XIII, nr 3 (1968), 496.

Nadien nemen de economische recessie en de bevolkingsreductie van de veertiende eeuw in omvang toe. Dit leidt tot een verminderde vraag naar landbouwproducten, terwijl de bebouwde oppervlakte in de afgelopen eeuwen juist is uitgebreid. Daardoor dalen de prijzen. Tegelijkertijd zijn er door die bevolkingsreductie minder arbeiders, zodat voor hen de lonen stijgen. Talloze grondbezitters kunnen, vanwege de stijgende lonen maar dalende opbrengsten, hun landerijen niet meer lonend exploiteren, hetgeen tot het verlaten van hun landerijen leidt. Overal in Europa houdt na 1300 de ontginning van woeste grond nagenoeg op. In perifere gebieden en de arealen waarin men naar verhouding te veel moet investeren worden uiteindelijk veel in cultuur gebrachte gronden verlaten. Het moge duidelijk zijn dat dit onder meer ten koste gaat van het dijkonderhoud, om van het realiseren van nieuwe werken maar te zwijgen. Vanaf 1345 gaan in het graafschap Holland al deze onzekerheden ook nog gepaard met de uit de economische malaise voortvloeiende ongeregelde heden van de Hoekse en Kabeljauwse twisten. Bovendien is het dan de tijd van de Zwarte Dood, welke eveneens vele slachtoffers vergt.

In deze situatie geeft landsheer Albrecht van Beieren, na de stormvloed van 12 op 13 december 1367, ter stimulering van de realisatie van waterstaatkundige werken op 18 januari 1368²¹ aan de 'luyden' van de Riederwaard enige aanvullende dijkrechten, waaronder enige bepalingen ten aanzien van de schouw, het abandoneren²², rechtshandhaving en aardhaling. Dit leidt niet tot het beoogde resultaat, want op 27 juni 1370 gelast hij de baljuw van Zuid-Holland, de dijkgraaf van de Riederwaard en de 'goede luyden' aldaar met de bedijking van Pendrecht aan te vangen, om te voorkomen dat de gehele Riederwaard verloren zou gaan. Gezien de tijdsomstandigheden mogen we betwijfelen of al deze werken wel zijn uitgevoerd.

De Noldijk als primaire waterkering van de Zwijndrechtse Waard

Als indirect gevolg van economische omstandigheden worden de waterkeringen onvoldoende onderhouden, waardoor grote delen van de toenmalige Riederwaard, inclusief het eerste Barendrecht, door de zee worden verzwolgen. Een zelfde lot treft de aanpalende Zwijndrechtse Waard. Dit geschiedt tijdens de vier overstromingen in de jaren 1373 - 1375²³. In de Zwijndrechtse Waard wordt meteen met de herstelwerkzaamheden aangevangen, maar het grondgebied van het huidige Oud-Reijerwaard blijft, door de crisis, meer dan een kwart eeuw rijdende (onbedijkt) en andere delen veel langer; sommige delen, waaronder de Zuidpolder, zelfs bijna drie eeuwen. Door de langdurige inundatie is de Waal niet meer de boezem waarop twee heemrad-schappen uitwateren. Aan de ene zijde ligt nog steeds de Zwijndrechtse Waard, maar aan de andere zijde een grote watervlakte. Daarmee is de Drogendijk, zoals de Noldijk dan nog wordt genoemd, niet langer meer een secundaire waterkering. Juist omdat een deel van deze Drogendijk is weggeslagen is hij een restdijk geworden. Hieraan ontleent hij zijn eigentijdse naam: immers, een noldijk is de rest van een doorgebroken waterkering, dus een doodlopend stuk tot aan het gat van de inundatie. Het doodlopende stuk van die Noldijk moeten we zoeken in de huidige Zuidpolder, alwaar ook het oude Barendrecht heeft gelegen²⁴.

21. Waterschap IJsselmonde (WIJ), archief Oud- en Nieuw-Reijerwaard (ONR), Handvestboek I, nr 11 f. 7v.

22. Abandoneren ofwel spadesteking is het recht van de onmachtig geworden dijkplichtige om een spade of vork te steken in de dijk die men wilde verlaten, waarmee men dan tevens afstand doet van al zijn land, welk dan aan het gemeenland wordt overgedragen.

23. Op 2 februari 1373 en 6 januari 1374 gaat het om rivieroverstromingen. Deze worden gevolgd door een storm op 9 oktober 1374 alsook op 9 oktober 1375. Dr M.K.E. Gottschalk, *Stormvloed en rivieroverstromingen in Nederland* (3 dln, Assen/Amsterdam 1971-1977), I, 399-447.

24. A.G.W. Westorp, 'Over een drietal Barendrechtse dijken I' in *Contactblad*, jrg 9 nr 32 (september 1987) 11-15.

Naar aanleiding van de inundatie van de Riederwaard én de Zwijndrechtse Waard verordonneert graaf Albrecht op 2 april 1374 om tot herdijking over te gaan. Daarbij zullen de ingelanden van Zwijndrecht hun burenen helpen. In ruil daarvoor verkrijgen zij de waterkering van Barendrecht, met ambacht én ambachtsrechten. Ook wordt dan bepaald dat de dijkgraaf en heemraad (enkelvoud) van Zwijndrecht de schouw over de voornoemde waterkering mogen drijven, naar de keur van de dijkgraaf en heemraad van Riederwaard. Sindsdien behoort de Noldijk tot de Zwijndrechtse Waard. Echter, de Riederwaard wordt, ook na herhaalde aansporingen van de landsheer, voorlopig niet herdijkt.

De voordelen voor die van Zwijndrecht van deze occupatie zijn dat de Noldijk hoger is dan hun eigen Waaldijk. Bovendien wordt de Waal daarmee een binnenboezem van de Zwijndrechtse Waard. Zij menen tevens dat zij de exclusieve uitwateringsrechten op de Waal hebben verworven, hetgeen later bij de aandijking van de Barendrechtse polders nog enige conflictstof oplevert.

Het Hoogheemraadschap van de Zwijndrechtse Waard besluit deze Noldijk te versterken. Dat geschiedt door aan de westzijde van de waterkering dijkmuuren te bouwen. De twee muren ter hoogte van de polder Ziedewij zijn mogelijk zelfs vóór het laatste kwart van de vijftiende eeuw gebouwd, omdat een dijkboek van Hendrik-Ido-Ambacht en Schildmanskinderenambacht uit circa 1470 melding maakt van zogenaamde 'muurdijken'. Ter hoogte van polder Ziedewij zijn hierin oude dertiende- en veertiende-eeuwse bakstenen gebruikt. Het bouw materiaal is dus ouder dan het bouwwerk zelf. Waarschijnlijk zijn de stenen afkomstig van bouwsels uit de geïnundeerde Riederwaard. We kunnen daarbij denken aan de oude kerk van het eerste Barendrecht. Deze beide stenen muren dateren dus op z'n vroegst uit het laatste kwart van de veertiende eeuw.

De derde muur, ter hoogte van de Zuidpolder, is van recenter datum. Het BOOR stelt dat deze niet ouder is dan begin zestiende eeuw. Hierin zijn bakstenen van een kleiner formaat gebruikt en behalve rode zijn er ook gele exemplaren ingemetseld. De 'Stenen Dijk op Heerjansdam' wordt, volgens een uit 1628 daterend processtuk, in een getuigenverklaring uit 1559 genoemd²⁵.

Ook elders zijn er dijkmuuren vervaardigd. Ze worden reeds in de rekening van de domeinen van Putten en Strijen over 1383 genoemd²⁶. In het westen van de Republiek der Verenigde Nederlanden zijn stenen muren overigens veelvuldig als waterkeringen toegepast. Vele zijn er inmiddels verdwenen, maar nabij het Overijsselse Hasselt is er een over een zeer grote lengte bewaard gebleven. De lengte van deze overgebleven dijkmuur is een unicum voor Nederland²⁷. Vandaar dat het waterschap De Noorder Vechtdijken vanaf 1981 kredieten voor de renovatie daarvan heeft uitgetrokken. Daarbij heeft men tevens de nodige subsidies weten te verwerven²⁸. Op deze wijze is deze bijna één kilometer lange 'Stenendijk' voor het nageslacht gereconstrueerd.

De Noldijk als secundaire waterkering van de Zwijndrechtse Waard

Door het kenterend economisch tij is het financieel zelfs mogelijk het verloren gegane gebied op de zee te heroveren. In 1403 verkrijgen alle ingelanden tussen waar Ridderkerk placht gelegen te zijn en de Kleine Waaldam²⁹ rechten, op grond waarvan onder meer Oud-Reijerwaard in 1404 is herdijkt.

25. H. Oldenhof, 'De gebroken dijk' in *Contactblad*, jrg 16 nr 60 (september 1994), 10-15.

26. J.L. van der Gouw, *De Ring van Putten* ('s-Gravenhage 1967), 122.

27. D.M. van de Schrier, 'De Stenendijk te Hasselt' in *De Mars, maandblad van en voor Overijssel*, jrg 17 (1969) oktober, 269-271.

28. Waterschap De Noorder Vechtdijken, rapport ID. kode 800123.0005.08.

29. Deze Kleine Waaldam ligt nabij Heerjansdam. J.H. Streefland, *Inventaris van het archief van het hoogheemraadschap van de Zwijndrechtsche Waard* ('s-Gravenhage 1970), 10.

De ongelukkige nieuwe polder wordt meteen door een overstroming, tijdens de zogenaamde eerste Sint Elisabethsvloed, getroffen. Daarop worden de voornoemde ingelanden, via het verlenen van privileges, gestimuleerd om de 'rijdende' Riederwaard wederom te herdijken. Deze privileges zijn in 1405 door Willem VI bevestigd. Maar ook het tweede Barendrecht is pas ná die verkrijging van het in 1403 verleende privilege en waarschijnlijk ná die eerste Sint Elisabethsvloed herbouwd³⁰. Als de heren en ingelanden van Barendrecht in 1551 wederom dijkrechten van de landsheer verkrijgen, wordt onder meer nog naar dit privilege van 1403 verwezen³¹.

Na de dood van Willem VI geraakt het graafschap Holland wederom in een investituurstrijd, doordat de partijwisten, tussen de Hoeken onder leiding van Willems dochter Jacoba van Beieren en de Kabeljauwen onder leiding van Willems broer Jan van Beieren, weer opklaaien. Gedurende deze burgeroorlog moet men tijdens de tweede Sint Elisabethsvloed in 1421 de herdijkte gebieden deels prijsgeven, waaronder het tweede Barendrecht. Men mag zelfs betwijfelen of de stormvloed van 1421 zoveel heviger is geweest dan daaraan voorafgaande stormvloeden. In elk geval mag men zich niet laten misleiden door de catastrofale uitwerking ervan op de kwetsbaar geworden Grote Zuidhollandse Waard, waardoor de Biesbosch is ontstaan³².

Maar inmiddels is er én een krachtiger geldeconomie én een krachtiger overheid. Voorheen zijn de lokale polderbesturen immer afhankelijk geweest van de individuele ingelanden die ieder verplicht waren elk een deel van de waterkering naar behoren te onderhouden. Door de geldeconomie is het nu mogelijk dat de polderbesturen centraal waterstaatkundige werken laten uitvoeren en de kosten omslaan over de ingelanden. Dat heeft verstrekkende gevolgen voor zowel de groeiende macht van de polderbesturen alsook voor de marktgerichtheid van de landbouw³³. Het heeft nog enige eeuwen geduurd voordat overal dit nieuwe systeem is ingevoerd, maar de nieuwe polders hebben nimmer het systeem van persoonlijk onderhoud gekend. Door deze economische innovatie is het mogelijk dat er geïnvesteerd wordt in de techniek. Daarom kan men op dit terrein innovaties verwachten.

Voorheen waren de polderbesturen voornamelijk defensief ingesteld, maar doordat de uitvoering van de waterstaatkundige werken verder wordt gecentraliseerd is het mogelijk dat de polderbesturen een offensieve houding gaan aannemen. Zo wordt op het eiland IJsselmonde in 1422 de vierde poldermolen van het graafschap Holland opgericht³⁴. Hetgeen op het eiland IJsselmonde na die tweede Sint Elisabethsvloed aan de zee wordt onttrokken is in mensenhand gebleven. Wel blijven er sindsdien door stormvloeden overstromingen en anderszins herstellingen nodig, maar na 1421 ligt er nimmermeer land jarenlang rijdende.

Zo wordt aan de Noldijk in 1483 polder Binnenland bedijkt³⁵. Na een doorbraak, nog in het bedijkingsjaar, wordt de polder in 1484 definitief herdijkt³⁶. Dan wordt ook het derde Barendrecht opgebouwd.

30. Er is reeds aangetoond dat na de ondergang van het eerste Barendrecht in 1374 het dorp is herbouwd, voordat het in 1421 ten tweeden male ten onder ging. Maar de datering van de herbouw van het tweede Barendrecht was tot op heden onbekend. A.G.W. Wesdorp, 'Barendrecht 1374-1483' in *Contactblad*, jrg 9 nr 33 (december 1987), 5-13.

31. ARA, HBC, inv. nr 219; alsmede W.I. ONR, Handvestboek I, tekst 7 f. 5.

32. M.K.E. Gottschalk, II, 51-52.

33. J.D. de Vries en A. van der Woude, *Nederland 1500-1815, de eerste ronde van economische groei* (Amsterdam 1995), 46.

34. G.P. van der Ven (red.), *Leefbaar Laagland, geschiedenis van de waterbeheersing en landaanwinning in Nederland* (Utrecht 1993), 105.

35. H. Oldenhof veronderstelt dat voorheen een waterkering heeft gelegen op de grens tussen Oost-Barendrecht en Ridderkerk. Naderhand zou het Veerenambacht 'onder 't out buitenlant van Barendrecht' zijn bedijkt. H. Oldenhof, 'Veren Ambacht' in *Contactblad*, jrg 14 nr 52 (september 1992), 19-20. Alsmede in jrg 14 nr 52 (september 1992), 5-7.

36. ARA, HBC, inv. nr 221.

Kort daarna, in ieder geval vóór 1496³⁷, wordt polder Ziedewij aangedijkt³⁸, vervolgens in 1551-1555 polder Buitenland en ten slotte in 1650 (!) de Zuidpolder. Hierdoor is de Noldijk wederom een secundaire waterkering geworden, maar dan van de Zwijndrechtse Waard. Dit is tot aan de opheffing van voornoemd hoogheemraadschap in 1955 zo gebleven. Derhalve moeten we de stukken betreffende deze op Barendrechts grondgebied gelegen waterkering zoeken in het archief van het Hoogheemraadschap van de Zwijndrechtse Waard.

Conclusies

1. De stenen muur in de Noldijk is op last van het Hoogheemraadschap van de Zwijndrechtse Waard gerealiseerd ten tijde dat de Noldijk een primaire waterkering van genoemd hoogheemraadschap was.

2. Voor wat betreft de beide dijkmuuren ter hoogte van de polder Ziedewij moeten we de bouw dateren ná de ondergang van de Riederwaard in 1375 en vóór 1496, als polder Ziedewij is aangedijkt.

3. De dijkmuur ter hoogte van de Zuidpolder dateert op z'n vroegst uit begin zestienste eeuw, maar vóór 1559, als de 'Stenen dijk op Heerjansdam' in processtukken wordt genoemd.

4. Mogelijkerwijs zijn de dijkmuuren die worden genoemd in het dijkboek van Hendrik-Ido-Ambacht en Schildmanskinderenambacht dezelfde als de dijkmuuren ter hoogte van polder Ziedewij. Voornoemd dijkboek dateert uit circa 1470 en dus zouden die dijkmuuren van vóór dat jaar kunnen dateren.

5. Het tweede Barendrecht werd na 1403 gebouwd en is door de overbekende St Elisabethsvloed van 1421 verzwolgen.

6. Het derde Barendrecht werd gebouwd na de bedijking van de polder Binnenland, dus ná 1483/'84.

7. Met de bedijking van polder Binnenland in 1484, polder Ziedewij op z'n laatst in 1496 en de Zuidpolder in 1650 werd de Noldijk een secundaire waterkering. Dan verliezen de stenen muren hun primaire functie, omdat zij sindsdien aan de landzijde zijn gelegen.

8. De gestelde uniciteit moet worden genuanceerd. In ieder geval is ook in het Overijsselse Hasselt zo'n dijkmuur aanwezig.

9. Dat deze dijkmuuren op een monumentenlijst komen te staan is terecht. Het BOOR oordeelde zelfs dat relictten in aanmerking komen voor plaatsing op de monumentenlijst van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg.

10. De dijkmuuren bevatten nog de bouwmaterialen welke voor een deel ouder zijn dan de dijkmuuren zelf. Indien men tot restauratie over zou gaan dient men dit oude materiaal te gebruiken.

37. Het oudste bekende archiefstuk over de Ziedewij gaat over dat jaar. Dat wil nog niet zeggen dat het voordien niet bestond. Bovendien is dat archiefstuk voor het grootste deel onleesbaar. ARA, HBC, inv. nr 209.

38. A.G.W. Wesdorp, 'Over een drietal Barendrechtse dijken (slot), De Ziedewijdse of Ziewedijk' in *Contactblad*, jrg 10 nr 34 (maart 1988), 22-27.

DE GROTE BRAND VAN 1860

EN DE GESCHIEDENIS VAN DE BOERDERIJ "VOORZORG"
AAN DE DORPSSTRAAT 228 TE BARENDRECHT

P. Groenenboom

Een brand, en zeker een boerderijbrand, is in het algemeen gesproken een kleine ramp voor de bewoners en het vee, doch vaak ook voor de gehele omgeving. Als er immers in een grote boerderij brand uitbreekt is blussen vaak onmogelijk.

Een afgebrande boerderij is een dissonant voor de gehele omgeving. Ze is veelal een pronkstuk en een blikvanger. Ze fleurt het panorama van de hele polder op. Als zoiets moois wegraakt wordt dat een gemis voor jaren.

Brand op een boerderij kan op verschillende manieren ontstaan. Vaak is blikseminslag de oorzaak, maar door hooibroei en onvoorzichtigheid ontstaan ook dikwijls branden.

De grootste boerderijbrand die Barendrecht ooit gekend heeft ontstond door vuur uit een oude schoorsteen. Het ging destijds om de boerderij van Leenheer aan de Dorpsstraat 228, op vrijdag 1 mei 1860. Het vuur sloeg over naar de huisjes die aan de Dorpsstraat stonden en uiteindelijk stond de gehele omgeving van het fietspad (locatie oude tramlijn) tot aan de Christelijk Gereformeerde kerk in lichterlaaie. De laatste boerderijbrand die ik zelf gezien heb was die van de boerderij van IJsselstein aan de Pruimendijk te Rijsoord in 1956. Met de donkere lucht op de achtergrond was dát al een indrukwekkend gezicht. Laat staan als het gaat over een vuur van een lengte van tweehonderd meter zoals in 1860.

Negen jaar later was de situatie aan de Dorpsstraat weer penibel. Nu was er door hooibroei bijna brand ontstaan. Dit weten we omdat er destijds brandweerrapporten werden gemaakt van de branden. Van het rapport van deze (bijna-)brand en die van 1860 hierbij een afdruk. Er staan heel wat interessante gegevens in: over eigenaren en huurders, over de waarde en de verzekeringen; ook over de oorzaak van de brand. Leest u beide maar eens aandachtig door.

Tegenwoordig komen deze branden niet zo vaak meer voor. De brandweercommandant in Barendrecht, de heer Koedoot, is er als de kippen bij om zo'n brand in de kiem te smoren. Er zijn ook veel minder rietdaken. Riet was op zich al een groot risico bij het overslaan van de vonken.

Over branden zijn boeken vol te schrijven. Vele steden zijn in de middeleeuwen afgebrand en ook Rotterdam in 1940 ten gevolge van het luchtbombardement.

Tot zover de inleiding en nu dan over de geschiedenis van deze boerderij.

Vorige keer (*Contactblad 65 van december 1995*) schreef ik nog dat de geldbuidel nooit langer dan honderd jaar aan dezelfde deurknop hangt. Laat dit nu bij de boerderij

aan de Dorpsstraat 228 niet opgaan. Van 1799 tot 1927 is zij bewoond geweest door het geslacht Leenheer. Er hebben in die periode zelfs vijf geslachten van deze familie gewoond. Het is eigenlijk niet te begrijpen dat bij zo'n gerenommeerd boerengeslacht de boerderij bijna twee keer afbrandt. Opslag van vochtig hooi leidt immers tot broei en zo tot brand. Maar er bestaat niet voor niets een oude spreuk die luidt: het kan de beste overkomen.

Vaak is, onder druk van de weersomstandigheden, meer gewaagd dan verantwoord was. Bovendien beschikte men vroeger niet over het materiaal dat men tegenwoordig heeft. Mijn broers hadden vorig jaar, op enkele locaties, in één keer zeven hectare gras gemaaid om in te kuilen. Met de tractor en de machine erachter was dat in goed twee uur gebeurd. Vroeger, met een paard voor de machine, duurde dat heel wat langer. Als er dan regen dreigde was het best wel spannend. Die spanning is er overigens vandaag de dag nog steeds.

Maar we hadden het over het geslacht Leenheer.

Het geslacht Leenheer komt waarschijnlijk uit Heerjansdam. Ene Hendrick Leenheer was daar in 1640 boer. Hij fungeerde verder als leenman van de grafelijkheid van Holland, was heemraad van 1639 tot 1647, schepen in 1646, secretaris van 1648 tot 1659 en stedehouder (stadhouder of schout) van 1654 tot 1659.

De naam Leenheer is vermoedelijk ontstaan bij het verpachten van grond. Iemand die grond verpachtte kwam bekend te staan als *de leenheer*. De pachter was een *leenman*.

De Leenheren op de boerderij aan de Dorpsstraat 228 hadden ook zitting in besturen en raden. Zij huwden dochters uit andere bekende boerengeslachten. We komen de namen tegen van Stijntje van Gent uit Rhoon, Trijntje Barendregt, afkomstig van de boerderij Voordijk 412-414, die ik in het vorig Contactblad, n° 65, met u onder de loep heb genomen. Verder Elisabeth Visser, Adriaantje Groenenboom van de hoeve 'Dijkzicht' aan de Achterzeedijk en Klaasje Groenenboom, dochter van Jochem die jaren lang pachter was van de hoeve 'De Rooverstee', ook 'Dierenstein' genoemd.

Laten we eens kijken welke *mannen* er achtereenvolgens eigenaar of bewoner waren van deze boerderij aan de Dorpsstraat 228.

De oudste akte is die van 2 mei 1792. Op die datum verkoopt Jan Saly, getrouwd met Maaïke Pijper, uit de nalatenschap van Cornelis Pijper en Lena Troost de boerderij aan Arij Streefkerk. Het bezit werd toen omschreven als: een huis, schuur en zwingelkeet met 280 roeden boomgaard en erve in 't Binnenland van West-Barendrecht.

De familie Saly woonde onder Hillegersberg. Als voogden waren aanwezig Leendert Troost en Sent Niemantsverdriet. De waarde was f 625. In het brandweercohier van 1777 werd Kornelis Pijper al genoemd. Dus vanaf die tijd was de boerderij zeker al circa vijftien jaar door hem bewoond.

Zeven jaar later

In september 1799 koopt Klaas Leenheer de boerderij: het begin van het geslacht Leenheer. De waarde is in die zeven jaar meer dan verdubbeld. Leenheer moet er f 1500 voor betalen. Op 29 november 1822 is Klaas Leenheer overleden.

Zestien jaar later

In 1838 doet de weduwe Leenheer-Visser de boerderij aan haar zoon Jan over. De bouwmanswoning is getekend met n° 44. Er is 7 ha, 54 are en 33 ca wei-, bouwland en boomgaard bij. Waarde f 4600.

Twintig jaar later

Een kleine twintig jaar nadien is er een taxatie van de goederen. De vrouw van Jan Leenheer, Henderijntje Liefart, is op eenenzestigjarige leeftijd op 16 juli 1854 overleden. Het blijkt dan dat oma Leenheer-Visser, toen ze al weduwe was, *nog* een boerderij gekocht heeft. Er zijn nu twee boerderijen, elk met een waarde van f 5000, en drie

arbeiderswoningen, bewoond door zes gezinnen. De paarden en koeien hebben een waarde van f 4400; de rijtuigen, bouw-, melk- en vlassersgereedschappen een waarde van f 1408; de meubelen, het huisraad en de inboedel f 650. De contante gelden bedragen f 11 190. Bij elkaar hadden de bezittingen een waarde van f 29788.

Veertien jaar later

In 1868 doet Jan zelf afstand van zijn bezit. In de akte van overdracht wordt vermeld dat hij wethouder is van de gemeente Barendrecht. Hij heeft dus nog wel andere zaken aan zijn hoofd. De boerderij zal hij daarom verhuurd hebben en wel, volgens het brandweerrapport, in 1860 aan Leendert Niemantsverdriet en Lourens Roos. In een notariële akte van 1868 staat dat Mels Leenheer dan huurder is. De huur is f 290,90 per jaar.

Mels Leenheer koopt de boerderij echter niet, maar wel zijn oudere broer Klaas. Die is dan bouwman in Rhoon. De genoemde Jan Leenheer was dus de eigenaar toen de boerderij in vlammen is opgegaan. Hij zal haar ook hebben herbouwd in de vorm zoals ze er nu (nog) bij staat.

Tien jaar later

We zijn tien jaar verder als de zaken opnieuw moeten worden geregeld. Klaas Leenheer en zijn vrouw Stijntje van Gent zijn beiden kort na elkaar, op zevenenveertig- respectievelijk tweeënvijftigjarige leeftijd, overleden. Ze hadden één dochter, Johanna, gehuwd met Bernardus Adrianus Lengkeek, vlasser te Rhoon. De goederen worden verdeeld tussen haar en de twee broers en twee zusters van Klaas. Cornelis en Mels worden beiden landbouwers in Barendrecht genoemd. Zijn zus Maria is gehuwd met Bastiaan Zwart, landbouwer te Ridderkerk, zijn zus Lijsbeth met Arie Blok, koopman te Charlois.

Bij de te verdelen goederen zijn weer twee boerderijen en één arbeidershuis. De ene boerderij is de ouderlijke woning en de andere staat in Rhoon, zeer waarschijnlijk de boerderij waar Klaas eerst op heeft geboerd. Dit bezit was verworven door zijn vrouw Stijntje van Gent als enige erfgename uit de nalatenschap van haar ouders Aart van Gent en Janna Allerliefste. Deze boerderij wordt omschreven als: een vlassersstelling met gevolgen, bestaande in een woonhuis, schuur, drooghuis en zwingelkeet, gelegen in de Huijters van de polder het Binnenland van Rhoon – dit was het gebied naast en achter het Kasteel van Rhoon – benevens 2 ha 82 a en 20 ca weiland daarachter gelegen. Klaas was dus door zijn huwelijk met Stijntje in het bezit hiervan gekomen.

Deze boerderij gaat naar hun dochter Johanna, gehuwd met Lengkeek. Cornelis komt in het bezit van de boerderij aan de Dorpsstraat.

Vijftien jaar later, 1891

Cornelis is overleden op 24 juni 1891, op zevenenzestigjarige leeftijd. De goederen komen op naam van zijn vrouw Trijntje Barendregt. Het bezit bestaat uit de boerderij, vier arbeiderswoningen en zestien hectare land. De arbeiderswoningen zijn bewoond door respectievelijk één, twee, drie en vijf gezinnen. Er is ook nog elf hectare land onder Rijsoord.

Opnieuw vijftien jaar later, 1906

De boerderij – waarde f 27200 – komt nu op naam van een Jan Leenheer, een zoon van Cornelis en Trijntje. Hij was gehuwd met Adriaantje Groenenboom, geboren op de hoeve 'Dijkzicht' aan de Achterzeedijk. Het land in Rijsoord gaat naar zijn zus Maria, gehuwd met Lodewijk Arie Zwart. Een huis gaat naar zijn andere zus Hendrika, gehuwd met Dionisius Dekker. Zijn broer Cornelis is uitvoerder van de uiterste wil en zal zijn deel in geld gekregen hebben.

Twaalf jaar later, 1918

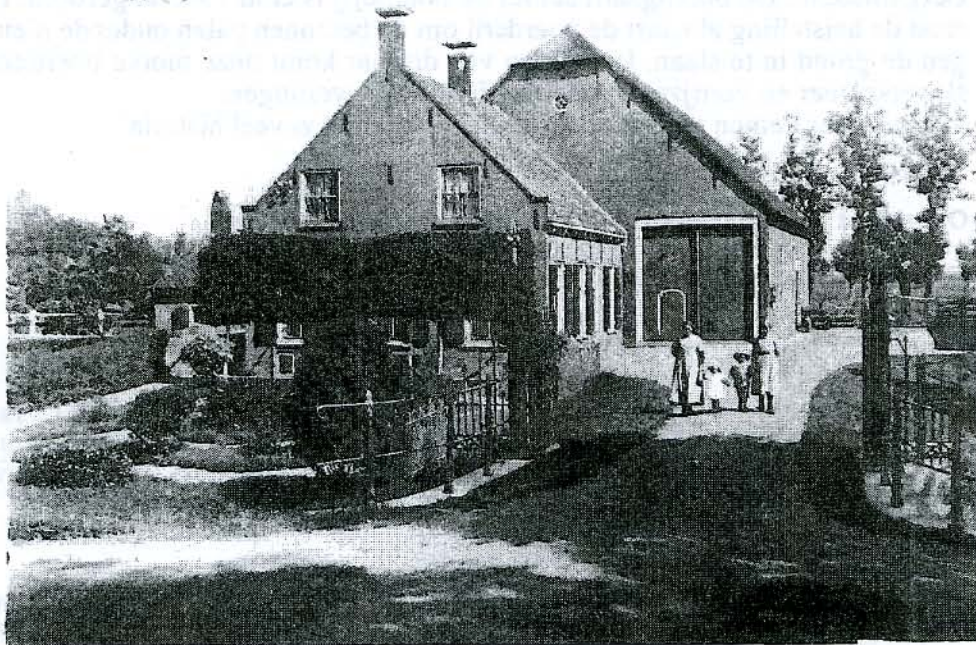
Op vrijdag 1 november 1918 draagt Jan Leenheer zijn bezit over aan zijn zoon Cornelis

voor een bedrag van f 52000.

Negen jaar later, 1927

Op woensdagmorgen 3 augustus 1927 loopt Cornelis Leenheer naar het café van De Weerd op het Dorpsplein in Barendrecht. Jacob van der Vorm uit IJsselmonde heeft die ochtend ook zijn nette pak aangetrokken en is, zoals meerderen met hem, op weg naar hetzelfde café. Om tien uur zal notaris Van Spall daar beginnen met de definitieve afslag en verkoop van de boerenhofstede aan de Dorpsstraat 228 te Barendrecht.

Vol trots verklaart Leenheer binnen dat hij de eigenaar is van de hofstede 'Voorzorg', bestaande in een landbouwerswoning met schuur, afzonderlijke wagenschuur, erf, tuin en boomgaard, wei- en bouwland, groot 16 ha 19 a en 90 ca. De toekomstige koper kon zijn bezit in november van dat jaar aanvaarden.

'Voorzorg' omstreeks 1920 – De twee kinderen zijn de oudste zoon Kees en de oudste dochter Jaantje van Cornelis Jan Leenheer en Pietermella Elisabeth Barendregt. De twee oudere dames zijn een kindermeisje en een dienstbode
(collectie van auteur)

Zou Leenheer er zich van bewust zijn geweest dat hij en zijn voorgelacht daar precies honderdachtentwintig jaar gewoond hadden? In ieder geval verkoopt hij zijn bezit niet zomaar.

De afzonderlijke percelen waren eerder bij opbod ingezet en nu werden ze eerst ook weer afzonderlijk afgemijnd. Daarna werden de percelen in blokken gecombineerd.

Er waren heel wat bieders geweest, zoals: Arie Nicolaas Vaandrager, landbouwer aan de Charloisse Lagedijk te Rotterdam; Leendert Pons, landbouwer te Pernis; Arij Rijke, chef de bureau te Rotterdam; Adrianus van Driel, timmerman te Maasdam; Arie Leen-

Jan Corneliszn Leenheer
geb. 25.04.1863 Heerjansdam
overl. 09.08.1935 Barendrecht

gehuwd met
02.01.1889
Barendrecht

Adriaantje Lijntje Groenen-
boom
geb. 04.06.1866 Barendrecht
overl. 12.01.1948 Barendrecht

Koop boerderij op 25 juli 1906

Cornelis Jan Leenheer
geb. 10.07.1889 Barendrecht
overl. 27.06.1946 Rhoon

gehuwd met
23.04.1914
Groot Ammers

Pietermella Elisabeth Baren-
dregt
geb. 17.09.1892 Barendrecht
overl. 1978 Rotterdam

Koop boerderij op 1 november 1918

Jacob van der Vorm
geb. 16.05.1903 IJsselmonde
overl. 01.08.1994 Ridderkerk

gehuwd met
22.04.1926
IJsselmonde

Klaasje Groenenboom
geb. 25.11.1904 Barendrecht
overl. 23.04.1981 Rotterdam

Koop boerderij op 27 juli 1927

Gebrs Van der Vorm *Koop boerderij op 26 januari 1978*

Adriaan van Erk *Koop boerderij in 1994*
Sloop boerderij in 1996

Rectificatie

Ondanks een gedegen voorbereiding van het artikel in het vorige Contactblad n° 65 over de boerderij Voordijk 412-414 werd mij terecht op een ontbrekende datum gewezen: de cruciale datum 25 mei 1952 heb ik niet vermeld. Nu is er natuurlijk veel meer dat ik eerder noteerde, maar niet in het verhaal opnam. Uit de vaak ellenlange akten probeer ik een leesbaar geheel te maken.

Waar ging het om.

Al op 24 mei 1952 verkocht Marius Zwaal de boerderij en een woonhuis aan de Voordijk aan de familie De Reus. Op 20 november 1968 trok Cornelis de Reus zich terug uit de vennootschap met zijn zoons Pieter en Dirk. Vanaf die datum was het vof Gebrs de Reus. Het betrof in 1952 de nu levende generatie Zwaal. Vandaar.

Het tweede foutje betreft een drukfout. De eigenaren van de boerderij hebben er smake-lijk om moeten lachen. In het artikel staat: de voor- en achterkont van een steen. Dit moet gewoon de voor- en achterkant zijn.

STAAT houdende opgave van bijzonderheden omtrent den op 1 Mei 1860 binnen de gemeente O. en W. Barendrecht plaats gehad hebbenden brand in verschillende gebouwen, eerst ontstaan in de bouwmanwoning van Jan Leenheer en in gebruik bij Leendert Niemantsverdriet, bouwman en Lourens Roos, arbeider

AANMERKINGEN

Aard en omschrijving der aangetaste of vernielde panden	Naam en voornaam van den eigenaar	Naam en voornaam van den huurder of bruiker	Bedrag der waarde van het vernielde pand en huistraad of daarin geborgen goederen	Bedrag der gelede schade	Vermoedelijke oorzaak van den brand	Bij welke Maatschappij en tot welk bedrag de gebouwen, huistraad of goederen, en tijd wanneer dezelve voor brandschade verzekerd zijn
Een huis en schuur met wagenkeet van steen en hout gebouwd en met riet gedekt (Bouwmanwoning)	Jan Leenheer	Niemantsverdriet, Leendert	f 3000	f 2800	Vermoedelijk door ouderdom van den schoorsteen die door het rieten dak was gebouwd, waarbij de eerste rook uit het dak is gezien	De Jong & Co te Amsterdam 1 Sept. 1858 f 5950 Alg. Brandwaarborgmaatschappij te Rotterdam 21 december 1850 f 930
Een huis van steen gebouwd en met pannen gedekt	Jan Leenheer	Adrianus den Otter, Jacobz.	f 1100	f 850	het gebouw	De Jong & Comp. te Amsterdam 1 Dec. 1856 f 900
Een huisje met schuurtje van steen en hout met pannen en riet gedekt	Jan Leenheer	Gerrit Huiskens Gerrit Nugteren	f 225 f 300	f 15 f 100	huistraad het gebouw	Niet tegen brandschade verzekerd Idem De Jong & Comp. te Amsterdam 1 Dec. 1856 f 400
Een huis en schuur van steen en hout met riet gedekt	Cornelis van der Linden	Pieter Leens	f 300 f 150	f 300 f 150	het huis enz. huistraad	Bij idem 10 feb. 1852 Niet tegen brandschade verzekerd
Idem	Idem	Arie Jongejan	f 800	f 700	het huis	Bij De Jong & Co. te Amsterdam 10 feb. 1852 f 3200 Niet tegen brandschade verzekerd
Een huis en schuur van steen en hout met pannen en riet gedekt	Idem	Arie van der Griesen Cornelis van der Linden	f 500 f 3800	f 325 f 3600	huistraad van beide bewoners het pand	Loenen aan de Vecht 24 Oct. 1857 f 5000 Niet verzekerd tegen brandschade
Idem met riet gedekt	Klaas Leenheer	Cornelis Koo- dood Wijnand Punt	f 775 f 600 f 300	f 775 f 580 f 200	huistraad enz. vias en hooij het pand huistraad van beide bewoners	Niet verzekerd tegen brandschade Verzekerd te Oudewater Bij De Jong & Co. te Amsterdam 10 feb. 1852 f 3200 Niet tegen brandschade verzekerd

STAAT houdende opgave van bijzonderheden omtrent den op 1 Mei 1860 binnen de gemeente O. en W. Barendrecht plaats gehad hebbenden brand in verschillende gebouwen, eerst ontstaan in de bouwmanswoning van Jan Leenheer en in gebruik bij Leendert Niemantsverdriet, bouwman en Lourens Roos, arbeider

AANMERKINGEN

Aard en omschrijving der aangeaste of vernielde panden
 Naam en voor-eigenaar
 Naam en voor-naam van den huurder of bruiker
 Naam en voor-naam van den huurder of bruiker
 Bedrag der waarde van het vernielde pand en huistraad of daarin geborgen goederen
 Bedrag der geleden schade
 Vermoedelijke oorzaak van den brand
 Bij welke Maatschappij en tot welk bedrag de gebouwen, huistraad of goederen, en tijd wanneer dezelve voor brandschade verzekerd zijn

Idem	Lena van der Spoel	Lena van der Spoel	het pand	f	f	400	Niet tegen brandschade verzekerd
			huistraad	f	f	180	Idem
		Arij Rijsdijk	huistraad	f	f	75	Idem

Aldus opgemaakt bij B. & W. van O. & W. Barendrecht den 2 Mei 1860
 De Secretaris (get.) Jan Leenheer
 De Burgemeester (get.) H. Surink

STAAT houdende opgave van bijzonderheden omtrent den op den 10 Augustus 1869 binnen de Gemeente Oost en West Barendrecht plaats gehad hebbenden brand in de bouwmanswoning van en bewoond door Klaas Leenheer

Aard en omschrijving der aangekaste of vernielde panden	Naam en voor-naam van den eigenaar	Naam en voor-naam van den huurder of bruiker	Bedrag der waarde van het vernielde pand en huisraad of daarin geborgen goederen	Bedrag der geleden schade	Vermoedelijke oorzaak van den brand	Bij welke Maatschappij en tot welk bedrag de gebouwen, huisraad of goederen, en tijd wanneer dezelve voor brand-schade verzekerd zijn	AANMERKINGEN
Een huis en schuur van steen en hout gebouwd en met pannen en riet gedekt	Leenheer Klaas	Leenheer Klaas	huis en schuur f 5000 Inboedel f 3000 Hoor f 750	Nihil Nihil f 300	Broeijing van hooi	Huis en schuur verzekerd den 5 Augustus 1869 bij De Jong en Co. te Amsterdam in herbouw op f 8000. Het huisraad en verderen inboedel, alsmede het in de schuur aanwezige hooi waren niet tegen brandschade verzekerd.	Bij het wegwerken van het in de schuur aanwezige hooi bleek, dat in het midden van den tas aanwezige was, dat door de aanwezige personen telkens werd gebluscht. De brand heeft zich niet aan het gebouw medegedeeld. Eene brandspiuit is aangevoerd, doch heeft niet behoeven te werken. De aanwezige personen hebben met den meesten ijver tot blussching en behoud medegewerkt. Een rijksveldwachter en de gemeenteveldwachter waren bij den brand tegenwoordig en hebben hunnen plicht gedaan.

Aldus opgemaakt door mij Burgemeester van Oost en West Barendrecht, den 10 Augustus 1869.

De Burgemeester

ZORG OMTRENT HOEVE 'VOORZORG' AAN DE DORPSSTRAAT 228

A.G.W. Wesdorp

De heer P. Groenenboom heeft het einde dat deze hofstede bedreigt in zijn artikel over de geschiedenis ervan in dit Contactblad al aangegeven: de sloop. De gemeente heeft namelijk op 16 november 1995 een sloopvergunning verleend, omdat de nieuwe eigenaar ter plekke een viertal dubbele woonhuizen wil plaatsen in het kader van een totaalplan voor de nieuwe wijk Bijdorp.

Hiertegen is onder de Dorpsstraatbewoners, die al bezwaar hadden tegen de plaats van een te bouwen schoolhuis, weerstand ontstaan. Zij vinden dat deze hoeve een zodanig beeldbepalende functie heeft dat sloop ervan tot verminking van het oude dorp moet leiden.

Eén van de woordvoerders van deze groep is ing. Herman Roekx, wie uit hoofde van zijn beroep van rentmeester deskundigheid niet kan worden ontzegd. Hij is van mening dat het oude dorp Barendrecht, afgezien van de kleine kern rondom de dorpskerk, eigenlijk alleen uit de Voordijkbebouwing heeft bestaan. Langs deze dijk liggen beneden op polderniveau de hofsteden en in of op de dijk de arbeiderswoningen, omdat dat goedkopere bouwgrond leverde.

Zijn stelling is dat we hier zeer bedachtzaam mee om moeten gaan, want als we wild gaan amoveren (slopen) gaat er iets verloren dat eenmalig is. De eeuwen agrarische geschiedenis, die Barendrecht kenmerken, liggen in deze bebouwing als het ware in gestolde vorm voor ons. Hij maakt de vergelijking met de nieuwe IJsselmeerpolders waar die historische component niet zichtbaar is. Dit nieuwe land ontbeert het vertrouwelijke spoor van mensen die vóór ons geleefd hebben.

Liever ziet hij een Voordijk die, hoewel hier en daar vanwege de noodzakelijke ontsluitingen gewijzigd, toch duidelijk naar het verleden verwijst. De moeilijkheid zit volgens hem in het bestemmingsplan dat voor de boerderijen zonder land, want dat is al lang verkocht, een agrarische bestemming laat voortbestaan. Potentiële kopers krijgen bij informatie ten gemeentehuize zulks te horen en deinzen daarvoor terug. Dat bestemmingsplan moet zijns inziens worden bijgesteld en wel zodanig dat nieuwe bestemmingen mogelijk worden, met andere woorden: functieverandering.

Daarbij wijst hij op gebruiksvoorbeelden in de dorpskern, onder andere Doormanplein 6. Hij meent dat ambachtelijke bedrijfjes die geen milieuwetproblemen veroorzaken, ateliers voor beeldende kunstenaars, opslag, bijvoorbeeld de hobbyist die oude auto's verzamelt, mogelijk moeten zijn, terwijl hij ook de mogelijkheid van ombouw tot appartementen aanstipt. Dat bij dit laatste ook een verandering van het uiterlijk van zo'n Vlaamse schuur noodzakelijk is door bijvoorbeeld dakkapellen is logisch. In het verleden heeft er immers altijd aanpassing plaatsgevonden. Juist die bouwgeschiedenis geeft zo'n gebouw een ziel.

De actie van de Dorpsstraatbewoners heeft wethouder C. Silvis er toe gebracht de

groep bij elkaar te roepen voor overleg. Hierna heeft hij op 19 december 1995 onderstaand persbericht doen uitgaan.

Inzet gemeente voor behoud boerderij Dorpsstraat 228

BARENDRECHT – De gemeente wil zich inspannen om de boerderij **aan** de Dorpsstraat 228 te behouden. Deze boerderij is gelegen **in** het plangebied Bijdorp en is twee jaar geleden aangekocht door de projectontwikkelaar van het gebied. In Bijdorp komen zo'n 400 huizen en een bedrijfsterrein. Het woonhuis en de schuur staan op de nominatie om opgenomen te worden op de gemeentelijke monumentenlijst. De staat van onderhoud van het pand uit circa 1850 is slecht.

De eigenaar van de boerderij heeft een sloopvergunning voor de boerderij aangevraagd. De gemeente heeft deze vergunning verleend, omdat er geen juridische redenen waren om de vergunning te weigeren. De gemeente heeft de eigenaar verzocht om te onderzoeken of het mogelijk is om een koper te vinden, die de boerderij in de huidige vorm wil handhaven en de noodzakelijke restauratiewerkzaamheden wil verrichten. Als dat niet lukt is sloop onafwendbaar.

Het plangebied Bijdorp wordt begrensd door het provinciaal fietspad, de rijkswegen A15 en A29 en de Voordijk tot aan de A 29. Het is de bedoeling dat half 1996 de eerste woningen gebouwd worden. In Bijdorp komt ook een deel van de rondweg.

verenigingsnieuws

verslagen en mededelingen

Van het BESTUUR

Algemene Ledenvergadering

De jaarvergadering is vastgesteld op **woensdag 8 mei, aanvang 19.30 uur** in d'Ouwe School.

Spreker op die avond zal zijn de heer Trap uit Heerjansdam. Hij houdt een inleiding over de Pilgrimfathers uit Delfshaven naar aanleiding van het boek dat hij geschreven heeft.

Wij hopen op veel belangstelling.

Het Bestuur

Notulen van de ledenjaarvergadering die gehouden is op 21 juni 1995

Aanwezig waren vijf bestuursleden en zevenentwintig leden.
Bericht van verhindering ontvangen van mevr. J. Nio-Delhaas.

Om 20.00 uur opening door de voorzitter.

Hij heet allen welkom en deelt mee dat bij agendapunt 9 de heer W.M. Groenenboom niet is genoemd als aftredend en niet herkiesbaar.

De voorzitter legt uit dat door werkzaamheden in verband met de inrichting van de zaal voor de tentoonstelling 'Vijftig jaar bevrijding' de vergadering later is dan gebruikelijk.

Notulen ledenvergadering van 21 april 1994

Mevr. C. Ratsma deelt mee dat bij de rondvraag staat dat haar man een vraag stelde. Dit kan niet, want in die periode waren zij op vakantie. Het blijkt dat de desbetreffende vraag van de heer A.M. Overwater was.

Verder geen vragen en/of opmerkingen.

De voorzitter bedankt de secretaris voor het verrichte werk.

Jaarverslag van de secretaris

Geen op- of aanmerkingen. Wederom dank aan de secretaris voor het verrichte werk.

Jaarverslagen werkgroepen

Er zijn geen verslagen van de werkgroepen.

Het verzoek wordt gedaan deze verslagen in het vervolg in januari van het jaar aan te bieden aan de secretaris.

Jaarverslag van de penningmeester

De heer L. Louwse vraagt een post op te nemen voor het schoonmaken van het gebouw. Mevr. J. Verboom vraagt of dan ook de zaal schoongemaakt kan worden. Het bestuur zal trachten via de gemeente iets te regelen.

Mevr. H. Plomp verzoekt ook de nodige aandacht aan de veiligheid te schenken. Zij denkt dan met name aan beveiliging tegen diefstal. Het bestuur zal een onderzoek naar

de mogelijkheden doen.

Mevr. I. Ballast vraagt waar 'P.M.' voor staat op de begroting. De penningmeester geeft een toelichting.

Mevr. C. Ratsma vraagt of de kosten voor rolgordijnen nu al moeten worden opgenomen. De voorzitter legt uit dat dit niet nodig is omdat deze kosten uit de lopende begroting moeten komen.

De heer J. Onnink merkt op dat de kosten voor de verzekering niet zijn gestegen. Hij vraagt zich af of het aantal en de waarde van de goederen niet zijn toegenomen. De penningmeester zegt toe dat het bestuur zich zal beraden over verhoging van de huidige verzekering.

De heer W.H. van Helden merkt op dat in de begroting 1994 f 250 is opgenomen voor de werkgroep Tentoonstellingen. Van dit bedrag is maar f 150 uitgegeven. Hij vraagt of daar de hele zaal voor is ingericht. Voorzitter: Nee, dit is uit de post reservevoorzieningen betaald. De penningmeester licht een en ander aan de hand van de stukken toe.

Kascontrole

De voorzitter bedankt de heren J. Onnink en C. Kleinjan voor de verrichte werkzaamheden. Hij leest een verklaring van de commissie voor.

De commissie stelt voor de penningmeester décharge te verlenen. De vergadering gaat met dit voorstel akkoord.

De kascommissie heeft wel een opmerking gemaakt over het aanpassen van de verzekering met betrekking tot de inboedel.

Mevr. C. Ratsma vraagt of er een splitsing gemaakt moet worden in inventaris en materialen. De voorzitter zegt toe dit onderwerp in de eerstvolgende bestuursvergadering aan de orde te stellen.

De voorzitter bedankt de kascommissie voor het verrichte werk.

Ook de penningmeester, die voor de laatste maal een jaarverslag maakte voor de vereniging, wordt hartelijk bedankt voor het vele werk.

Benoeming kascontrolecommissie

De heer C. Kleinjan is aftredend. De heer J. Onnink is bereid nog een jaar in de commissie zitting te nemen.

Op voorstel van het bestuur zal de kascontrolecommissie bestaan uit de heren J. Onnink en L. Louwerse. De vergadering gaat akkoord met het voorstel.

Bestuursbeleid

De voorzitter geeft uitleg over gevoerde gesprekken met de gemeente over aankoop van het gebouw. Het bestuur heeft besloten voorlopig niet tot aankoop van het gebouw over te gaan. Voorlopig nemen we een afwachtende houding aan en wachten tot het naastgelegen woonhuis vrij komt. Een en ander was al in het jaarverslag van de secretaris over 1994 opgenomen.

Door de gemeente is een nieuwe ingang gemaakt.

De voorzitter is blij met de activiteiten rond de inrichting van de grote zaal.

Vooruitblik

De voorzitter zegt toe de contacten met de werkgroepen na de vakantie weer op te pakken.

Mevr. J. Verboom vraagt of het nu al duidelijk is wat er met de dubbele materialen gedaan moet worden. De voorzitter zegt dat er de afgelopen periode geen tijd was om hier de nodige aandacht aan te schenken. De heer A. van de Garde deelt mee dat hij iemand weet die wil assisteren bij het inventariseren.

De voorzitter is van mening dat er meer overleg/samenwerking tussen de werkgroepen moet zijn. Er ontstaat een discussie over dit onderwerp.

Mevr. C. Ratsma is van mening dat het bestuur aan moet geven wat wel of niet bewaard moet blijven en wat we wel of niet verzamelen. Mevr. Ratsma stelt voor hier een commissie voor te vormen. De voorzitter is van mening dat er eerst een inventarisatie plaats moet vinden. Dan een besluit wat we wel of niet verzamelen en dan een commissie vormen. Hij verzoekt de werkgroepen hier overleg over te voeren en het bestuur te informeren.

Bestuursverkiezing

De voorzitter merkt op dat ook de heer W.M. Groenenboom aftredend en niet herkiesbaar is.

De secretaris is bereid gevonden nog een jaar aan te blijven. Anders zouden twee leden van het dagelijks bestuur aftreden. De vergadering gaat akkoord met het aanblijven van de secretaris voor nog een jaar.

De voorzitter vraagt de leden of zij akkoord gaan met de benoeming van de heer J. Baan tot penningmeester. De vergadering gaat akkoord.

De heer Baan merkt op de benoeming te aanvaarden voor de periode van een jaar. Daarna zal hij bezien of hij er mee door zal gaan.

De vergadering gaat akkoord met de benoeming van mevr. J. Verboom en de heer D. Mooijaart.

De voorzitter zegt dat mevr. Verboom als secretaresse zal op gaan treden. Dit blijkt niet zo te zijn. De heer A. Koedoot blijft secretaris en zal mevr. Verboom inwerken, zodat zij in 1996 zijn werkzaamheden over kan nemen.

Alle kandidaten nemen hun benoeming aan.

Aansluitend op de verkiezing van de nieuwe leden wordt afscheid genomen van de heren W.M. Groenenboom en W.A. den Otter. De voorzitter bedankt hen voor het vele werk dat zij voor de vereniging hebben gedaan.

Vaststelling contributie

De vergadering gaat akkoord met het voorstel van het bestuur de contributie te verhogen tot f25.

De heer J. Baan vraagt of er meer mogelijkheden zijn de inkomsten te verhogen. De voorzitter merkt op dat al diverse mogelijkheden zijn onderzocht, zoals advertenties en dergelijke.

Over het opnemen van advertenties in het Contactblad is nog geen besluit genomen.

Mevr. I. Ballast vraagt of het toegestaan is sponsors te zoeken voor tentoonstellingen. Hier is geen bezwaar tegen.

Rondvraag

De heer A.G.W. Wesdorp vraagt of het mogelijk is een briefje met informatie over de vereniging uit te reiken aan de nieuwe inwoners van Barendrecht. De voorzitter zegt toe dit met de afdeling Voorlichting van de gemeente te bespreken.

A. Koedoot zal informeren of er tijdens burgeravonden ook ruimte beschikbaar kan zijn voor de Historische Vereniging.

De heer D. Mooijaart deelt mee dat op de vergadering over de dorpskern 43 personen aanwezig waren. Er is tijdens deze bijeenkomst besloten een vereniging of een stichting te vormen. Hij vraagt zich af waarom er niemand van de vereniging aanwezig was. De secretaris merkt op dat geen uitnodiging is ontvangen. De heer Majorette zal regelen dat de vereniging in het vervolg ook een uitnodiging ontvangt.

De heer L. Louwerse merkt op dat in het kader van de Arbowet de vereniging als werkgeefster wordt gezien, en als zodanig dus ook aansprakelijk gesteld kan worden voor ongevallen die plaatsvinden. De voorzitter merkt op dat deze regeling niet op verenigingen van toepassing is. Het bestuur zal een en ander uitzoeken en er op terugkomen.

Mevr. I. Ballast vraagt of er kasten beschikbaar zijn voor het opslaan van diverse artikelen. De voorzitter zegt dat deze nu nog niet aanwezig zijn, maar dat ze zo nodig dan maar aangeschaft moeten worden.

Mevr. C. Ratsma vraagt aandacht voor de volgende zaken: – inbraakpreventie, – nog geen verduistering voor ramen aan de noordzijde van het gebouw, – overwegen een microfoon aan te schaffen voor vergaderingen, – aanschaf van diaprojector, – verwijzingsbordjes naar het verenigingsgebouw. De voorzitter zegt toe dat aan al de genoemde zaken de nodige aandacht zal worden geschonken.

Niets meer aan de orde zijnde sluit de voorzitter de vergadering en bedankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng.

A. Koedoot

Jaarverslag van de secretaris over 1995

Het bestuur bestond uit de heren M. Zoutendijk, voorzitter, J. Baan, penningmeester, A. Koedoot, secretaris, mevr. J. Verboom, tweede secretaris, de heren P. van Bergeijk, A.Z. van Helden en D. Mooijaart.

De heren W.M. Groenenboom en W.A. den Otter verlieten het bestuur.

Na een lange periode bestond het bestuur weer uit zeven personen.

In het verslagjaar kwam het bestuur negen maal in vergadering bijeen. Het dagelijks bestuur kwam in totaal nog drie maal bijeen.

Het woonhuis naast het gebouw is nog steeds bij de gemeente in gebruik. Indien dit woonhuis vrijkomt zullen gesprekken met de gemeente opgestart worden over het in gebruik nemen van dit deel.

Activiteiten

Er werd een tentoonstelling gehouden in verband met de herdenking van 'Vijftig jaar bevrijding'. Naast vele inwoners bezochten ook vele schoolklassen deze tentoonstelling.

Ook werden er enkele rondleidingen gehouden in het huis Dorpsstraat 104, dat in de oorlog als onderduikadres voor de knokploeg van Johannes Post dienst deed.

Verder werd er veel werk verzet om de grote zaal nog verder in te richten.

Ook de werkgroep Bodemonderzoek heeft nu de beschikking over een ruime expositieruimte. Het resultaat is om trots op te zijn.

Het bestuur bedankt langs deze weg alle leden die zich ingezet hebben om de zaal te maken tot wat zij nu is.

Ook de leden die op andere terreinen actief waren worden hartelijk bedankt voor hun inzet.

Ledental

Aantal leden per 31 december 1994: 397.

In 1995 kwamen er 20 nieuwe leden bij.

Wegens verhuizing zegden 5 leden hun lidmaatschap op.

Om andere redenen zegden nog eens 17 leden hun lidmaatschap op.

Overleden 1 lid, te weten mevr. J. Jiskoot.

In totaal zijn dus 23 leden van de ledenlijst afgevoerd.

Ledental per 31 december 1995:

Leden	387
Begunstigers	6
Abonnees	1
Totaal 31.12.1995	394

A. Koedoot

Financieel overzicht

1995

Historische Vereniging Barendrecht

BALANS per 31 december 1995

		<u>1994</u>	
<u>AKTIVA</u>			
Liquide middelen:			
Postbank	14.364,68	15.303,93	
Kas	84,39	38,16	
	14.449,07		15.342,09
Depot verz.ansichtkrtn	682,--		614,50
Te ontvangen posten	985,52		1.203,63
	<u>16.116,59</u>		<u>17.160,22</u>
	=====		=====
<u>PASSIVA</u>			
Vermogen	9.701,95	8.832,76	
Resultaat 95/94./.	43,70	869,19	
	<u>9.658,25</u>		9.701,95
Reserve/voorzieningen			
	6.905,32	6.241,22	
bij: giften	241,25	12,50	
te besteden			
donaties	--	2.500,--	
verzameling an-			
sichtkrtn	67,50	614,50	
	<u>7.214,07</u>	<u>9.368,22</u>	
besteed	2.693,20	2.462,90	
	<u>4.520,87</u>		6.905,32
Vooruitontvangen contr.	75,--		62,50
Te betalen posten	1.862,47		490,45
	<u>16.116,59</u>		<u>17.160,22</u>
	=====		=====

L A S T E N

	1994	begroting 1995	1995
Huur verenigingsgebouw	12.790,--	13.018,--	12.790,--
Gas	1.648,28	2.000,--	1.624,37
Water	42,23	100,--	108,15
Elektra + boiler	1.002,21	1.100,--	1.031,70
Rioolrecht	114,97	120,--	143,--
Verontreinigingsheffing	88,32	107,--	88,32
Onroerend zaakbelasting	135,--	145,--	137,--
Verzekering inboedel	72,92	73,--	72,92
Verzekering W.A.	--	--	276,06
Overige huivestingskosten	--	200,--	--
Kosten inventaris	--	100,--	--
Kamer van Koophandel	61,--	65,--	61,--
Aankopen voor verzameling	--	100,--	--
Kosten werkgroepen	959,23	1.350,--	1.449,31
Apparatuur etc.	--	150,--	--
Administratiekosten	62,35	150,--	38,37
Porti	--	25,--	--
Telefoon	344,34	400,--	349,77
Kopieerwerk	--	150,--	466,56
Kantinekosten	200,31	150,--	286,06
Fotoverzameling	--	50,--	--
Contactblad (inkl.verzending)	2.193,50	2.250,--	2.761,45
Ledenvergadering	250,95	250,--	159,30
Diversen	23,50	--	170,95
	<u>19.989,11</u>	<u>22.053,--</u>	<u>22.014,29</u>
Reservering aankoop oude films	12,50		
Voordelig saldo 1994	869,19		
	<u>20.870,80</u>	<u>22.053,--</u>	<u>22.014,29</u>
	=====	=====	=====

B A T E N

Contributies	8.637,--	9.360,--	9.452,--
Begunstigers	132,--	144,--	144,--
Abonnement contactblad	22,--	24,--	24,--
Giften (extra van leden)	1.148,50	1.400,--	1.332,25
Giften(t.b.v.aank.oude films)	12,50	50,--	--
Opbrengst werkgroepen	40,--	--	25,--
Verkoop "Kleine B'dr.Historiën"	37,50	--	150,--
Verkoop overige	--	400,--	400,--
Intrest	716,30	750,--	693,34
Subsidie Gem. Barendrecht	10.125,--	9.925,--	9.750,--
	<u>20.870,80</u>	<u>22.053,--</u>	<u>21.970,59</u>
Nadelig saldo 1995			43,70
	<u>20.870,80</u>	<u>22.053,--</u>	<u>22.014,29</u>
	=====	=====	=====

B E G R O T I N G 1 9 9 6

LASTEN.

Huur Verenigingsgebouw	13.100,--
Gas	1.700,--
Water	100,--
Elektra & Boiler	1.100,--
Rioolrecht	150,--
Verontreinigingsheffing	90,--
Onroerend zaakbelasting	150,--
Verzekering inboedel	75,--
Verzekering W.A.	280,--
Overige huivestingskosten	200,--
Kosten inventaris	100,--
Kamer van Koophandel	65,--
Kosten werkgroepen	1.600,--
Apparatuur etc.	200,--
Administratiekosten	150,--
Porti	25,--
Telefoon	350,--
Kopieerwerk	200,--
Kantinekosten	300,--
Fotoverzameling	50,--
Contactblad	3.000,--
Ledenvergadering	190,--
	<hr/>
	23.175,--
	=====

BATEN.

Contributies	9.750,--
Begunstigers	150,--
Abonnement contactblad	25,--
Advertenties contactblad	1.500,--
Giften (extra van leden)	1.300,--
Intrest	700,--
Subsidie Gemeente Barendrecht	9.750,--
	<hr/>
	23.175,--
	=====

Wergroep BIBLIOTHEEK

Zaterdag 27 januari was voor Ton van de Garde en ondergetekende een lange maar leuke dag. Vanaf 10.00 uur, nog voor de officiële opening, waren er al mensen aan het snuffelen. Het wegen op zo'n oude weegschaal valt niet mee, zeker niet als je het niet gewend bent. Maar al doende leert men.

Er waren zes kratten met boeken, van alles door elkaar. Om 17.00 uur waren wij drie kratten boeken kwijt en f 71,50 rijker! Dit geld kan goed gebruikt worden om het nodige aan te schaffen om de bibliotheek toegankelijk te maken. Hartelijk dank voor uw (soms extra) bijdrage! Wanneer wij weer wat verder zijn met het uitzoeken van de boeken kan er wellicht weer zo'n verkoping gehouden worden.

Met vriendelijke groeten,

E. van Eijsden

Wergroep TENTOONSTELLINGEN

Na de succesvolle tentoonstelling *50 Jaar bevrijding* hebben wij de HVB nog één keer vertegenwoordigd op de manifestatie in De Gaarde. Het tentoongestelde kreeg zoveel belangstelling dat wij besloten hebben de collectie keuvels en mutsjes permanent in de grote zaal van de HVB een plaats te geven. Aangevuld met wat andere materialen, die zich op de zolder bevonden, is hier een mooi geheel van gemaakt.

Tijdens de Open Dag, waarbij de werkgroep Bodemonderzoek veel succes oogstte met de presentatie van haar collectie, was ook veel aandacht voor de opstelling van de rest in de zaal.

Om onze kleding nog beter te kunnen tonen zijn wij nog op zoek naar etalagepoppen. Heren-, dames- en kinderetalagepoppen zijn van harte welkom.

Op het ogenblik zijn wij bezig om, samen met de Harmonie die vijfenzeventig jaar bestaat, een tentoonstelling voor te bereiden.

De tentoonstelling is geopend van 30 april tot 28 mei 1996.

De openingstijden zijn: 30 april van 10.00 uur tot 17.00 uur;

op zaterdagen van 10.00 uur tot 13.00 uur;

op woensdagen van 14.00 uur tot 16.00 uur;

op vrijdag 3 mei en vrijdag 24 mei van 19.00 uur tot 21.00 uur.

De toegangsprijs is één gulden.

Iedereen is van harte welkom, dus hopelijk tot ziens.

mw J.W.M. Verboom-van Geenen

Wergroep VOORWERPEN

Voor de werkgroep Voorwerpen is 1995 een actief jaar geweest. Met enthousiasme werd een aanvang gemaakt met het onderduikersonderkomen vanwege vijftig jaar bevrijding.

De groep gaf veel medewerking aan de werkgroep Bodemonderzoek. Vele vitrinekasten zijn gerepareerd, gewijzigd en in de gewenste kleuren gelakt.

Een schenking van de vroegere eigenaar Elektro Onnink was een grote ladenkast. Deze is nagezien, geschuurd en in kleuren gezet. Zij is dankbaar in gebruik genomen door enkele groepen. Hetzelfde geldt ook voor een vitrinekast als schenking van bakkerij Mooy-aart.

Onze groep is werkzaam geweest in de zaal. Daar zijn historische tegels gelegd waarop

kruiken en kannen opgesteld zijn. In de nabijheid hiervan zijn talrijke voorwerpen aan de wand bevestigd over de land- en tuinbouw: gereedschappen en baggermaterialen.

Een grote klus verrichtte onze groep door het onderkomen van de onderduikers weg te werken. Bovenaan is een groot rolscherm als filmdoek gemonteerd met daaronder een grote foto van de Barendrechtse brug.

Landbouwmachientjes zijn gerepareerd en geschilderd. En als er tijd is het nazien van diverse gereedschappen.

Een mijlpaal is bereikt met het ordenen van vele voorwerpen, zodat het grootste deel overzichtelijk geworden is.

In het gebouw zijn nog enkele ruimten welke voor opslag gereed gemaakt worden.

Onze groep was werkzaam en actief bij het jubileum van de agrarische school. De voorwerpen over de land- en tuinbouw, over vee, riet- en slootcultuur hadden veel bekijks. Gerichte vragen werden door Ad den Otter deskundig beantwoord.

Tijdens werkzaamheden op de bovenverdieping is een zolderruimte ontdekt. In het plafond is een toegangsluik gecreëerd. De zolder is toegankelijk gemaakt en is al voorlopig als opslagruimte in gebruik genomen. Mettertijd moet daar de verlichting worden uitgebreid en de vloerruimte verbeterd worden.

Werkgroep Voorwerpen

IS BARENDRECHT SLIKKERVEER?

Gerald van Berkel en Kees Samplonius

PRISMA-NEDERLANDSE PLAATSNAMEN

Uitgeverij Het Spectrum, Utrecht, 276 blz.

ISBN 90274-4059-X, f 27,50

Verkrijgbaar bij Boekhandel Bert Onnink

In de reeks *Prisma Informatief* verscheen onlangs een aardig boekje over plaatsnaamkunde. Historisch onderzoek over het middeleeuwse tijdperk kampt met het probleem dat de schriftelijke bronnen naarmate men verder terugreikt steeds schaarser worden (om over de betrouwbaarheid maar te zwijgen). Toch willen we gaarne worden geïnformeerd over juist die vroege periode waarin ons volksbestaan ontstond. Gelukkig dat de archeologie zodanig tot ontwikkeling is gekomen dat het zogenaamde bodemarchief (dat geen vervalsingen kent) behoorlijk wat informatie verschaffen kan. Daarnaast begint de naamkunde ook wezenlijke bijdragen te leveren. Geschiedenis en taal hangen van oudsher zeer nauw samen. Geschiedenis ontstond in het oude Griekenland als *verhaalkunst*. Daar wijdden ze er de *muse Kleio* aan.

Reeds in de Renaissance werd aan de betekenis der plaatsnamen aandacht besteed, maar momenteel wordt er door mediaevisten (middeleeuwenspecialisten) volop mee gewerkt.

Tot nu toe waren alle publicaties op dit gebied geschreven voor deze beperkte groep, met als gevolg dat het grote publiek er geen gebruik van kon maken. Nu echter zijn door een tweetal oudgermanisten aanzwijgende onderzoeksuitkomsten van deze kunde gepubliceerd.

Plaatsnamen kunnen belangrijke informatie verschaffen over de ontstaansgeschiedenis van een nederzetting. Ook u heeft al op de basisschool (toen nog lagere school) te horen gekregen dat Rotterdam ontstond doordat het riviertje de Rotte werd afgedamd, maar dat Barendrecht eigenlijk hetzelfde betekent als de naam Slikkerveen is u daar indertijd vermoedelijk niet medegedeeld.

Een ruwe datering van nederzettingen kan op basis van namen geschieden. Plaatsnamen die eindigen op *-ingen* – Vlaardingen en Kraalingen bijvoorbeeld – zijn globaal genomen van vóór het jaar 1000, terwijl namen die op *-koop*, *-cope* of *-kop* eindigen – Boskoop, Benschop enz. – duiden op nederzettingen die ontstonden toen voornamelijk de bisschoppen van Utrecht in het Hollands-Utrechtse veengebied, destijds een moeras, deze wildernis ter ontginning gingen uitgeven, d.w.z. verkochten. Dat is dan na 1000.

Voor onze regio geeft de auteur Kees Samplonius, die West-Nederland behandelde, informatie over Barendrecht, Carnisse, Smitshoek, Rhoon, Poortugaal, Ridderkerk enz. De schrijvers hebben dus bij elkaar gesprokkeld wat er in de wetenschappelijke wereld bekend is over die namen, maar tevens hebben ze er soms eigen commentaar bij geleverd. Naamkunde is namelijk niets voor mensen die alleen absolute zekerheden erkennen. Trouwens, de geschiedwetenschap wordt wel beschouwd als een discussie zonder eind. Iedere keer geven nieuwe vondsten een andere kijk op bepaalde thema's. Welnu, dat maakt geschiedenis juist zo eigen aan het leven en dus interessant.

Ik hoop dat ik uw nieuwsgierigheid heb kunnen wekken. De volgende keer bekijken we de zaak eens inhoudelijk.

A.G.W. Wesdorp

HISTORISCHE VERENIGING BARENDRECHT

Verenigingsgebouw *D' Ouwe School*, Dorpsstraat 150a, 2992 BE Barendrecht, tel. 0180 618142

Openingstijden: tijdens tentoonstellingen 's woensdags en 's zaterdags van 14.00 tot 16.30 uur

Postbankrekening 25 30 926

Contributie f 25 per jaar

WERKGROEPEN

Archieven Oud Barendrecht

Contactpersoon mw M.H. de Bruijn-Veenman, Alblas 11
2991 RA Barendrecht, tel. 0180 614751

Barendrecht van vroeger op ansicht en foto

- ansicht

Contactpersoon L. de Klerk, Marjoleinlaan 31
2991 HL Barendrecht, tel. 0180 615577

- foto

Contactpersoon F. van Heest, Kempenaar 75
2991 PJ Barendrecht, tel. 0180 612371

Bibliotheek en Archief

Contactpersoon mw E. van Eijsden-van der Wel, 1e Barendrechtseweg
106, 2992 XC Barendrecht, tel. 0180 614660

Bodemonderzoek

Contactpersoon T.C. Blinde, Devel 10
2991 RB Barendrecht, tel. 0180 615096

Genealogie

Contactpersoon A.M. Overwater, Jaagpad 65
2992 VJ Barendrecht, tel. 0180 612152

Historisch Boerderijen- en Monumentenonderzoek

Contactpersoon A.G.W. Wesdorp, De Zeeg 25
2991 EH Barendrecht, tel. 0180 613872

Tentoonstellingen

Contactpersoon mw J.W.M. Verboom-van Geenen, Schaatsbaan 19
2992 CN Barendrecht, tel. 0180 615728

Voorwerpen

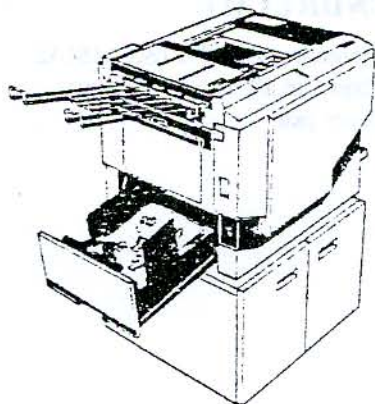
Contactpersoon W.M. Groenenboom, Voordijk 267
2992 AL Barendrecht, tel. 0180 612617

BESTUUR

<i>Voorzitter</i>	M. Zoutendijk, Oranjestraat 2a 2991 CL Barendrecht, tel. 0180 614200
<i>Secretaris</i>	A. Koedoot, Perentuin 2 2991 TN Barendrecht, tel. 0180 614811 mw J.W.M. Verboom-van Geenen, Schaatsbaan 19 2992 CN Barendrecht, tel. 0180 615728
<i>Penningmeester</i>	J. Baan, IJsselstraat 5 2991 AN Barendrecht, tel. 0180 613445
<i>Leden</i>	P. van Bergeijk, Ziedewijdsedijk 59 2991 VP Barendrecht, tel. 0180 612252 A.Z. van Helden, 3e Barendrechtseweg 471 2991 SH Barendrecht, tel. 0180 614232 D. Mooijaart, Doormanplein 4 2992 BC Barendrecht, tel. 0180 612619

Ledenadministratie

F. van Heest, Kempenaar 75
2991 PJ Barendrecht, tel. 0180 612371

VOOR AL UW KOPIEER - EN BINDWERK
STICHTING ALLE - R - HANDE
Dr. Kuiperstraat 4 2991 GB Barendrecht
Tel. 01806 - 11554

Second Hand project
Kinder/Dameskleding
't Trefpunt (1e etage)
Dr. Kuiperstraat 4
Barendrecht
Tel.: 01806-11554

Open ma t/m vr, 09.00 - 13.00 uur

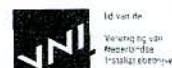

- Vervaardigen van ramen, deuren en kozijnen.
- Verzorgen van enkel- en dubbelglas.
- Inbraak preventie.
- Isolatie.

A. GROENEVELD
ONDERHOUDS - TIMMERBEDRIJF

Werkplaats:
Achterzeedijk 57
2992 SB Barendrecht
Tel. 01806 - 1 96 85

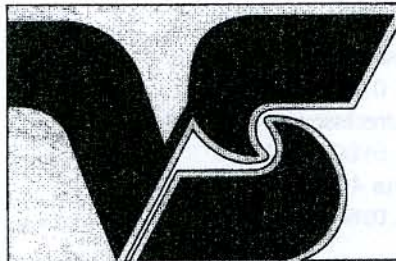
Voordijk 359
2993 B Barendrecht
Tel./Fax 01806 - 1 11 83

Loodgieter en Installatiebedrijf
Ton Blinde

Leveren en plaatsen van badkamers en keukens
* sanitair * douche- en badschermen
* reparatie * onderhoud * watervoorzieningen

Devel 10 - 2991 RB Barendrecht - Tel. 01806-15096

VIJFVINKEL
SCHOENEN
SPORTSHOP
SCHOENREPARATIE

MIDDENBAAN 98 2991 CT BARENDRECHT TEL. 0180-613221

Boekhandel BERT ONNINK , Middenbaan 82
Voor al uw uitgaven over de regio en geschiedenis

Dit kwartaal:

- *Molens in Nederland*
- *Boerderijen in Nederland*
- *Nederlandse kastelen en buitenplaatsen*
- *Vestingsteden*

Prachtige, in kleur uitgevoerde fotoboeken
voor slechts f 12,50

Het Contactblad wordt mede gesteund door:

BIRKHOFF & VAN RIKXOORT BV Centrale verwarming en airconditioning
Bedrijfsterrein Ziedewij 25 2991 LA Barendrecht

GEBR. KRAAIJEVELD BV Koedood 4a 2993 AL Barendrecht

VELO BEHEER BV Postbus 27 2990 AA Barendrecht